

Tartalom

I. A SZÉPIRODALOM

Az irodalmi nyelv	12
Érték és értékelés	15
Az élmény	16
Műnemek és műfajok	17
Az epika	17
A líra	19
A dráma	20
Mű és befogadó	20

II. AZ ANTIKVITÁS IRODALMÁBÓL

AZ ANTIK GÖRÖG IRODALOM	24
Mítosz, mitológia	26
A Prométheusz-mítosz	30
A görög epika	32
A homéroszi eposzok	32
Iliász	35
Az Iliász embereszménye: Akhilleusz	37
Akhilleusz pajzsa	38
Odüsszeia	40
Új embereszmény: Odüsszeusz	41
Az istenek korlátozott szerepe	42
Bonyolultabb mese – bonyolultabb szerkezet	43
Odüsszeusz és Nauszikaá	46
Odüsszeusz kalandjai	47
Ithaka – leszámolás a kérőkkel	52
Az eposz műfaja	55
Az időmértékes verselés	55
Aiszóposz tanmeséi	57
A fabula	57
A görög líra	59
Elégiák és epigrammák	60
A verselés új formái	61
Dalköltészet	62
Szapphó	62
Alkaiosz	64
Anakreón	64
A görög dráma	66
Az antik színház és színjátszás	66
Dionüszosz kultusza	67

A színjátszás kezdetei	67
A színház	68
A dráma műneme	71
Dráma és színjátszás	71
A tragédia.....	72
Szophoklész két tragédiája	73
Antigoné	74
Az antik dráma jellegzetes vonásai	74
Az Antigoné szerkezete	76
A drámai harc és a jellemelek.....	77
Expozíció	78
Bonyodalom.....	79
Konfliktus	80
Késleltetés	81
Krizis	83
Végkifejlet	83
Antigoné tragikuma	84
Kreón bukása	85
Oidipusz király	86
A drámai szituáció	86
Új típusú konfliktus	86
Időszerkezet	87
Sorstragédia?	87
A sorsával szembenező ember	88
A RÓMAI IRODALOM.....	90
Catullus	92
Éljünk, Lesbia... ..	93
Gyűlölők és szeretek... ..	93
Vergilius.....	95
Eklogák.....	95
IV. ecloga.....	96
IX. ecloga.....	96
Aeneis	97
Horatius	101
Carmenek.....	102
Thaliarchushoz	103
Licinius Murenához	105
Leuconéhoz	106
Ovidius	107
Átváltozások	108
Phaedrus	110

III. TÖRTÉNETEK A BIBLIÁBÓL

A Biblia	112
Az Ószövetség	113
Teremtés könyve	114
A vízözön	116
József története	119
Zsoltárok könyve	122
Az Újszövetség	124
Jézus születése.....	125
Jézus kínhalála és feltámadása	127
A tékozló fiú	128
Az Újszövetség további könyvei	129

IV. A KÖZÉPKOR IRODALMÁBÓL

A középkor irodalma.....	132
Az ókeresztény irodalom	133
Szent Ágoston: Vallomások.....	135
Irodalmi élet.....	139
Az egyházi irodalom	140
Himnuszok	140
A magyar irodalom kezdetei	143
Halotti beszéd	146
Ómagyar Mária-siralom	147
Legendák	148
Lovagi irodalom	150
Trubadúrlíra	152
Walter von der Vogelweide	152
Vágánsköltészet	154
Dante: Isteni színjáték	155
A középkor enciklopédiája	156
Téma: túlvilági látomás	156
Az eltévedt ember	158
A Pokol	159
Paolo és Francesca	163
Találkozás Odüsszeusszal	164
Villon	165
Nagy Testamentum	167
Balladák	170
Jó tanítás balladája a rossz életűeknek	170
Záróballada.....	172

V. A RENESZÁNSZ IRODALMÁBÓL

AZ ITÁLIAI RENESZÁNSZ	174
Reneszánsz és humanizmus	175
Petrarca	178
Daloskönyv	179
CLXII. szonett (Ti szerencsés füvek...)	180
XXXV. szonett (Magamban, lassan...)	181
Boccaccio	183
Dekameron	184
Ötödik nap, kilencedik novella: A sólyom feláldozása	185
A MAGYAR RENESZÁNSZ	187
Janus Pannonius	187
Galeotto Marzióhoz	189
Búcsú Váradtól	190
Egy dunántúli mandulafáról	192
Saját lelkéhez	193
Irodalmi élet a 16. században	194
Sylvester János: Az magyar nípnek... ..	197
Bornemisza Péter: Siralmas énnéköm... ..	198
Új műfajok: tragédia, fabula, históriás ének	198
Balassi Bálint	201
A szerelem költője	203
Júlia-versek	204
Hogy Júliára talála, így köszöne neki	205
Ütemhangsúlyos verselés	206
Célia-versek	207
Vitézi énekek	209
Ó én édes hazám... ..	209
Egy katonaének	209
„Isteni dicsíretek”	212
Kiben bűne bocsánatáért könyörgett... ..	212
Adj már csendességet... ..	213
AZ ANGOL RENESZÁNSZ	215
Shakespeare	215
Shakespeare színpada	218
Romeo és Júlia	220
Szerelmi tragédia	220
A végzetszerűség légköre – a tragédia előrejelzése	220
Két szemben álló világ	222
Bonyodalom és katasztrófa	224
A szöveg líraisága	226

Hamlet, dán királyfi	228
Idő és tér	228
Kompozíció	229
Részletező expozíció	230
Drámai szituáció – drámai konfliktus	232
Töprengő hős	234
A drámai küzdelem fokozódása	235
Késleltetés és végkifejlet	236
A tragédia értelmezése	238

VI. A BAROKK KORSZAK IRODALMÁBÓL

A barokk	240
Az irodalmi barokk	241
Cervantes: Don Quijote	242
Az első modern európai regény	242
Egy regény, két világ	243
A mű hatása	245
Pázmány Péter	248
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	250
A barokk eposz	252
Barokk eszménykép: „Athleta Christi”	253
Erkölcsei fölény	254
Vértanúhalál	256
Az eposz célzata	257
„Ne bánts a magyart...”	258

VII. A FRANCIA KLASSZICISTA DRÁMA

A józan ész uralma	260
Racionalizmus és klasszicizmus	260
A klasszicista dráma	261
A francia klasszicista tragédia	262
Molière	263
A komédia	264
Tartuffe	265
Az ostromozott bűn	266
Mesteri expozíció	266
Bonyodalom	268
A címszereplő megjelenése	268
Tetőpont, megoldás	270
Fogalommutató	273